

1.KLASS

7 tundi nädalas, 245 tundi õppeaastas

I ÕPPE EESMÄRGID

Õpilane

- peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist
- on viisakas, täidab lubadusi
- teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida
- tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest
- teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt
- suudab teksti lugeda ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada
- austab oma kodupaika, kodumaad
- hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve

II ÕPPESISU

Kuulamine ja kõnelemine

- õpetaja ja kaaslaste kuulamine ja kuuldule asjakohane reageerimine;
- õige ja selge hääldus; eakohase tööjuhendi kuulamine ja toimimine vastavalt sellele;
- teksti ilmekas esitamine;
- lausete moodustamine, pildi, antud sõna, sõnaühendi või küsimuse abil, lausete täiendamine; küsimuste esitamine ja nendele vastamine;
- teksti jutustamine ja jutustamine sündmuse ning läbielatu põhjal.

Lugemine

- häälikuanalüüsi ja sünteesioskuse kujunemine;
- sõnade ja lausete ladumine;
- seotud teksti lugemine, sellest arusaamine (vajadusel õpetaja suunamisel);
- esmase oskuse kujundamine teksti mõistmiseks ja jutustamiseks (vajadusel suunavate küsimuste abil);
- eakohaste tekstide, piltjuttude, tööjuhendite lugemine;
- sõnavara laiendamine ja konkretiseerimine;
- eakohaste raamatute lugemine ja tutvustamine.

Kirjutamine

- õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures). tutvumine tahvlile
- kirjutamisega. peamiseks kirjutusvahendiks on i klassis pliiats. esmase kirjutamistehnika
- saavutamine (õiged tähekujud, seosed, proportsioonid).
- väikeste ja suurte kirjatähtede tundma õppimine, kirjas märkimine.
- oskus kirjutada vihikusse mõnerealist teksti tahvlilt ja raamatust.
- õpilaspäeviku täitmine õpetaja juhendamisel ja tahvlinäidise järgi.
- oma kirjutamisvea märkamine ja parandamine.
- teksti paigutamine vihikusse, lehele, tahvlile õpetaja näidise järgi.

Õigekeelsus

- HÄÄLIK JA TÄHT. Häälimine. **K, P, T** sõna algul. Häälik-tähe vastavus. Häälikute kolm pikkust. Häälikupikkuse muutmine. Häälikuühendid.

- LAUSE JA SÕNA. Lause ja sõna. Suur algustäht lause algul ja nimesdes.
- TEGUSÕNA . **-b ja -vad** lõpud.
- NIMISÕNA. Nimede õigekiri. Üks ja mitu. Mitm. nim. **-d**.

III ÕPITULEMUSED

KUULAMINE

Õpilane:

- oskab kuulata eakohast loetavat ja jutustatavat teksti ja toimida saadud sõnumi kohaselt
- oskab kuulata tööjuhust ja selle järele toimida

KÕNELEMINE

Õpilane:

- oskab arusaadavalt jutustada läbielatud sündmustest
- oskab kõnes ja kirjas kasutada terviklauseid
- oskab loetust jutustada
- oskab luuletust peast esitada
- oskab kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta arvamust avaldada
- oskab küsimuste toel arusaadavalt edasi anda õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi, teatrietenduse sisu
- oskab pildi ja pildiseeria abil lauseid moodustada
- oskab mõelda jutule pealkirja, algust ja lõppu
- oskab väljendada täislausetega
- oskab end arusaadavalt väljendada suhtlusolukordades: tänamine, palumine, küsimine, selgitamine, keeldumine, vabandamine
- oskab koostada kutset, õnnitlust

LUGEMINE

Õpilane:

- loeb õpitud teksti selgelt, ladusalt ja sobiva intonatsiooniga
- oskab lugeda häälega ja vaikselt
- mõistab häälega ja endamisi lugedes teksti sisu, oskab vastata teemakohastele küsimustele
- oskab tekstist iseseisvalt leida vastuseid konkreetsetele küsimustele
- oskab töötada tekstiga eakohaste juhiste alusel
- tunneb ara jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja
- on lugenud vähemalt 4 teost; oskab loetud teostest kõnelda

KIRJUTAMINE

Õpilane:

- oskab leida lähedase ja vastandtäheendusega sõnu
- tunneb õpitud tähti, eristab neid kuulamise järgi sõnas

- eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, liitsõna, lauset
- oskab teha häälikuanalüüsi: määrata suuliselt häälikute olemasolu ja järjekorda sõnas
- oskab häällida 1-, 2-, 3-silbilisi sõnu
- oskab leida sõnas täis- ja kaashäälikuid ning häälikuühendit
- oskab kirjutada omasõnade algusse k, p, t, tuntumate võõrsõnade algusse g, b, d
- oskab kirjutada k, p, t s-i ja h kõrval õpiku ja töövihiku harjutuste piires
- oskab täis- ja suluta kaashäälikuid õigesti kirjas märkida
- oskab leida (eristada) kuulmise järgi sõnas teistest pikemat häälikut (lühikest ja pikka täis- ning suluta kaashäälikut)
- oskab märkida kirjas häälikute pikkust
- oskab kirjas õigesti märkida käändsõna mitmuse nimetava lõppu ja tegusõna pöördelõppe (teeb, teevad-sõnad)
- oskab kirjas õigesti märkida ainsuse kaasätleva käände lõppu
- teab peast tähestikku ja oskab kasutada lihtsamat sõnastikku
- oskab piiritleda lauset ja panna lauselõpumärke
- oskab kasutada suurt algustähte lause alguses, inimese- ja loomanimeses ning tuntumates kohanimedes
- oskab kirjutada etteütlemise järgi ja kontrollida kirjutatut näidise järgi
- oskab kirjutada õpitud joonistähti
- oskab näidise järgi kirjutada suuri ja väikesi kirjatähti
- kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja seoseid, kirjutab loetava käekirjaga
- oskab tahvlilt ja õpikust õigesti ära kirjutada

IV LÕIMUMINE

Matemaatika – Oskab mõista iseseisvalt tööjuhendit, aru saada tekstülesannete sisust. Oskab ise koostada matemaatilist jutukest. Väljendusoskuse arendamine läbi enda tegevuse kommenteerimise ülesannete lahendamisel. Suhtlemisoskuse arendamine rühmatöös ja mängudes.

Loodusõpetus – Orienteerumine ajas – nädalapäevad, kuud, aastad. Kodulooliste tekstide kasutamine lugemisel ja töölehtedel. Looduse ja loodusnähtustega seotud mõistatuste lahendamine ja loomine. Väljendusoskuse arendamine kirjeldamisel ja võrdlemisel. Õigekirja arendamine kirjalikes ülesannetes.

Kunst- ja tööõpetus - Raamatu illustreerimise analüüs. Jutukese illustreerimine. Enda pildi kirjeldamine, tegevuse kommenteerimine. Arusaamine suulistest korraldustest ja kirjalikest tööjuhustest.

V LÄBIVAD TEEMAD

1) **keskkond ja jätkusuutlik areng** – õpilase kujunemine ja arendamine isiksuseks, ta

- on sotsiaalselt aktiivne: on avatud suhtleja, sõbralik, abivalmis ja lugupidav
- hoiab ja kaitseb vastutustundlikult ja keskkonnateadlikult keskkonda, lähedasi inimesi, väärtustab oma elu- ja õpikeskkonda, suhtub säästlikult olemasolevatesse ressursidesse
- väärtustab jätkusuutlikkust - teadvustab, et see, mida täna teeb, on suurepäraseks platvormiks tulevastele mõisakooli õpilastele ja tervele kogukonnale

- leiab lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele: toetab oma tegevusega säästvalt ja otstarbekalt mõisakooli ja kogukonna arengut
- tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas: oskab kasutada IT lahendusi oma tegevustest lähtuvalt otstarbekalt ja kasulikult oma tegevuse huvides

Tegevused: - Kujundatakse huvi ja austust looduse ning kaasinimeste vastu läbi kodu, kodukohta ja kodumaad käsitlevate tekstide, vestluste ja õppekäikude. - Läbi loodusvaatluste ja õppekäikude, loodustlõurika ja jutukeste, õpitakse hindama looduse emotsionaalset aspekti. – Läbi lihtsate ja eluliste näidete ning arutelu õpitakse analüüsima enda keskkonnaalast käitumist.

2) **kultuuriline identiteet** – õpilane kujuneb ja kasvab isiksuseks, kes

- kujuneb kultuuriteadlikuks inimeseks: väärtustab Eesti mõisa lugu, tunneb mõisatraditsioone ning oskab neid lõimida tänapäeva eluga (käitumine, toidud, muusika jne), mõistab mõisa kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana,
- mõistab mõisa kultuuride muutumist ajaloo vältel, selle sobitamist tänapäeva
- teab kultuuride mitmekesisusest, hindab erinevate rahvaste pärimuskultuuri (mõis ja talurahvas), oskab giidina oma mõisat tutvustada
- on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis

Tegevused: - Läbi tekstide ja õppekäikude tutvutakse oma rahva kombestiku ja tavadega, rahvakalendriga. – Läbi tekstide ja õppekäikude tutvutakse mõisa olustikuga ja rolliga meie maa ajaloos. – Mõisakultuurist inspireeritud materjalide kasutamine dramatiseeringutes ja dialoogides.

4) **väärtused ja kõlblus** – õpilase kujuneb ja kasvab isiksuseks, kes

- tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid ning läbi mõisakasvatuse kujundab oma käitumispõhimõtteid
- järgib ja peab kinni üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid koolis ja väljaspool kooli, hindab ja täidab kooli kodukorra kokkuleppeid, on lugupidava ja austav kõigide oma partneritega
- ei jää ükskõikseks väärtuste ja kõlbluspõhimõtete eiramise puhul ja vajadusel sekkub oma võimaluste piires olukordadesse
- Toetub oma tegevuses kultuurilistele traditsioonidele (talgud, teemapäevad jm) ja arengusuundadele, aidates kaasa kogukonna traditsioonide hoidmisele ja kujundamisele.

Tegevused: - Lugesipalade vahendusel kujundatakse väärtushinnanguid ja

käitumismalle. – Vestlustes ja dialoogides pannakse rõhku viisakusnormidele, lugupidavale ja hoolivale käitumisele kaasinimeste suhtes.

1.KLASS

7 tundi nädalas, 245 tundi õppeaastas

I ÕPPE EESMÄRGID

Õpilane

- 1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist
- 2) on viisakas, täidab lubadusi
- 3) teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida
- 4) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest
- 5) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt
- 6) suudab teksti lugeda ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada
- 7) austab oma kodupaika, kodumaad
- 8) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve

II ÕPPESISU

Kuulamine ja kõnelemine

- 1) õpetaja ja kaaslaste kuulamine ja kuuldule asjakohane reageerimine;
- 2) õige ja selge hääldus; eakohase tööjuhendi kuulamine ja toimimine vastavalt sellele;
- 3) teksti ilmekas esitamine;
- 4) lausete moodustamine, pildi, antud sõna, sõnaühendi või küsimuse abil, lausete täiendamine; küsimuste esitamine ja nendele vastamine;
- 5) teksti jutustamine ja jutustamine sündmuse ning läbielatu põhjal.

Lugemine

- 1) häälikuanalüüsi ja sünteesioskuse kujunemine;
- 2) sõnade ja lausete ladumine;
- 3) seotud teksti lugemine, sellest arusaamine (vajadusel õpetaja suunamisel);
- 4) esmase oskuse kujundamine teksti mõistmiseks ja jutustamiseks (vajadusel suunavate küsimuste abil);
- 5) eakohaste tekstide, piltjuttude, tööjuhendite lugemine;
- 6) sõnavara laiendamine ja konkretiseerimine;
- 7) eakohaste raamatute lugemine ja tutvustamine.

1) Kirjutamine

- 2) õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures). tutvumine tahvlile
- 3) kirjutamisega. peamiseks kirjutusvahendiks on i klassis pliiats. esmase kirjutamistehnika
- 4) saavutamine (õiged tähekujud, seosed, proportsioonid).
- 5) väikeste ja suurte kirjatähtede tundma õppimine, kirjas märkimine.
- 6) oskus kirjutada vihikusse mõnerealist teksti tahvlilt ja raamatust.
- 7) õpilaspäeviku täitmine õpetaja juhendamisel ja tahvlinäidise järgi.
- 8) oma kirjutamisvea märkamine ja parandamine.
- 9) teksti paigutamine vihikusse, lehele, tahvlile õpetaja näidise järgi.

Õigekeelsus

1. HÄÄLIK JA TÄHT. Häälimine. **K, P, T** sõna algul. Häälik-tähe vastavus. Häälikute kolm pikkust. Häälikupikkuse muutmine. Häälikuühendid.
2. LAUSE JA SÕNA. Lause ja sõna. Suur algustäht lause algul ja nimedes.
3. TEGUSÕNA. **-b ja -vad** lõpud.
4. NIMISÕNA. Nimede õigekiri. Üks ja mitu. Mitm. nim. **-d**.

III ÕPITULEMUSED

KUULAMINE

Õpilane:

- 1) oskab kuulata eakohast loetavat ja jutustatavat teksti ja toimida saadud sõnumi kohaselt
- 2) oskab kuulata tööjuhust ja selle järele toimida

KÕNELEMINE

Õpilane:

- 1) oskab arusaadavalt jutustada läbielatud sündmustest
- 2) oskab kõnes ja kirjas kasutada terviklauseid
- 3) oskab loetust jutustada
- 4) oskab luuletust peast esitada
- 5) oskab kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta arvamust avaldada
- 6) oskab küsimuste toel arusaadavalt edasi anda õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi, teatrietenduse sisu
- 7) oskab pildi ja pildiseeria abil lauseid moodustada
- 8) oskab mõelda jutule pealkirja, algust ja lõppu
- 9) oskab väljendada täislausetega
- 10) oskab end arusaadavalt väljendada suhtlusolukordades: tänamine, palumine, küsimine, selgitamine, keeldumine, vabandamine
- 11) oskab koostada kutset, õnnitlust

LUGEMINE

Õpilane:

- 1) loeb õpitud teksti selgelt, lodusalt ja sobiva intonatsiooniga
- 2) oskab lugeda häälega ja vaikselt
- 3) mõistab häälega ja endamisi lugedes teksti sisu, oskab vastata teemakohastele küsimustele
- 4) oskab tekstist iseseisvalt leida vastuseid konkreetsetele küsimustele
- 5) oskab töötada tekstiga eakohaste juhiste alusel
- 6) tunneb ara jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja
- 7) on lugenud vähemalt 4 teost; oskab loetud teostest kõnelda

KIRJUTAMINE

Õpilane:

- 1) oskab leida lähedase ja vastandtähendusega sõnu
- 2) tunneb õpitud tähti, eristab neid kuulamise järgi sõnas
- 3) eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, liitsõna, lauset

- 4) oskab teha häälikuanalüüsi: määrata suuliselt häälikute olemasolu ja järjekorda sõnas
- 5) oskab häälida 1-,2-,3-silbilisi sõnu
- 6) oskab leida sõnas täis-ja kaashäälikuid ning häälikuühendit
- 7) oskab kirjutada omasõnade algusse k, p, t, tuntumate võõrsõnade algusse g, b, d
- 8) oskab kirjutada k, p, t s-i ja h kõrval õpiku ja töövihiku harjutuste piires
- 9) oskab täis- ja suluta kaashäälikuid õigesti kirjas märkida
- 10) oskab leida (eristada) kuulmise järgi sõnas teistest pikemat häälikut (lühikest ja pikka täis- ning suluta kaashäälikut)
- 11) oskab märkida kirjas häälikute pikkust
- 12) oskab kirjas õigesti märkida käandsõna mitmuse nimetava lõppu ja tegusõna pöördelõppe (teeb, teevad-sõnad)
- 13) oskab kirjas õigesti märkida ainsuse kaasaütleva käände lõppu
- 14) teab peast tähestikku ja oskab kasutada lihtsamat sõnastikku
- 15) oskab piiritleda lauset ja panna lauselõpumärke
- 16) oskab kasutada suurt algustähte lause alguses, inimese- ja loomanimedes ning tuntumates kohanimedes
- 17) oskab kirjutada etteütlemise järgi ja kontrollida kirjutatut näidise järgi
- 18) oskab kirjutada õpitud joonistähti
- 19) oskab näidise järgi kirjutada suuri ja väikesi kirjatähti
- 20) kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja seoseid, kirjutab loetava käekirjaga
- 21) oskab tahvlilt ja õpikust õigesti ära kirjutada

IV LÕIMUMINE

Matemaatika – Oskab mõista iseseisvalt tööjuhendit, aru saada tekstülesannete sisust. Oskab ise koostada matemaatilist jutukest. Väljendusoskuse arendamine läbi enda tegevuse kommenteerimise ülesannete lahendamisel. Suhtlemisoskuse arendamine rühmatöodes ja mängudes.

Loodusõpetus – Orienteerumine ajas – nädalapäevad, kuud, aastad. Kodulooliste tekstide kasutamine lugemisel ja töölehtedel. Looduse ja loodusnähtustega seotud mõistatuste lahendamine ja loomine. Väljendusoskuse arendamine kirjeldamisel ja võrdlemisel. Õigekirja arendamine kirjalikes ülesannetes.

Kunst- ja tööõpetus - Raamatu illustatsioonide analüüs. Jutukese illustreerimine. Enda pildi kirjeldamine, tegevuse kommenteerimine. Arusaamine suulistest korraldustest ja kirjalikest tööjuhustest.

V LÄBIVAD TEEMAD

- 3) **keskkond ja jätkusuutlik areng** –õpilase kujunemine ja arendamine isiksuseks, ta
 - on sotsiaalselt aktiivne: on avatud suhtleja, sõbralik, abivalmis ja lugupidav
 - hoiab ja kaitseb vastutustundlikult ja keskkonnateadlikult keskkonda, lähedasi inimesi, väärtustab oma elu- ja õpikeskkonda, suhtub säästlikult olemasolevatesse ressursidesse
 - väärtustab jätkusuutlikkust - teadvustab, et see, mida täna teeb, on suurepäraseks platvormiks tulevastele mõisakooli õpilastele ja tervele kogukonnale
 - leiab lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele: toetab oma tegevusega säästvalt ja otstarbekalt mõisakooli ja kogukonna arengut

- tuleb toime kiiresti muutuvas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas: oskab kasutada IT lahendusi oma tegevustest lähtuvalt otstarbekalt ja kasulikult oma tegevuse huvides

Tegevused: - Kujundatakse huvi ja austust looduse ning kaasinimeste vastu läbi kodu, kodukohta ja kodumaad käsitlevate tekstide, vestluste ja õppekäikude. - Läbi loodusvaatluste ja õppekäikude, looduslüürika ja jutukeste, õpitakse hindama looduse emotsionaalset aspekti. – Läbi lihtsate ja eluliste näidete ning arutelu õpitakse analüüsima enda keskkonnaalast käitumist.

4) **kultuuriline identiteet** – õpilane kujuneb ja kasvab isiksuseks, kes

- kujuneb kultuuriteadlikuks inimeseks: väärtustab Eesti mõisa lugu, tunneb mõisatraditsioone ning oskab neid lõimida tänapäeva eluga (käitumine, toidud, muusika jne), mõistab mõisa kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumistaadi kujundajana,
- mõistab mõisa kultuuride muutumist ajaloo vältel, selle sobitamist tänapäeva
- teab kultuuride mitmekesisusest, hindab erinevate rahvaste pärimuskultuuri (mõis ja talurahvas), oskab giidina oma mõisat tutvustada
- on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis

Tegevused: - Läbi tekstide ja õppekäikude tutvutakse oma rahva kombestiku ja tavadega, rahvakalendriga. – Läbi tekstide ja õppekäikude tutvutakse mõisa olustikuga ja rolliga meie maa ajaloos. – Mõisakultuurist inspireeritud materjalide kasutamine dramatiseeringutes ja dialoogides.

4) **väärtused ja kõlblus** – õpilase kujuneb ja kasvab isiksuseks, kes

- tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid ning läbi mõisakasvatuse kujundab oma käitumispõhimõtted
- järgib ja peab kinni üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid koolis ja väljaspool kooli, hindab ja täidab kooli kodukorra kokkuleppeid, on lugupidava ja austav kõigide oma partneritega
- ei jää ükskõikseks väärtuste ja kõlbluspõhimõtete eiramise puhul ja vajadusel sekkub oma võimaluste piires situatsioonidesse
- Toetub oma tegevuses kultuurilistele traditsioonidele (talgud, teemapäevad jm) ja arengusuundadele, aidates kaasa kogukonna traditsioonide hoidmisele ja kujundamisele.

Tegevused: - Lugemispalade vahendusel kujundatakse väärtushinnanguid ja käitumismalle. – Vestlustes ja dialoogides pannakse rõhku viisakusnormidele, lugupidavale ja hoolivale käitumisele kaasinimeste suhtes.

3.KLASS

Aine õpetamise eesmärgid:

Eesti keele õpetamisega 3. klassis taotletakse, et õpilane:

1. austab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat;
2. õpib kasutama keelekasutuse seisukohalt õigeid vorme ning rikastab oma sõnavara;
3. oskab käituda igapäevastes suhtlusolukordades;
4. oskab eristada tekstiliike, teksti osi ja fraase;
5. omandab vastavad keelemõisted;
6. loeb ilmekalt ja soravalt eakohast teksti ning mõistab selle sisu;
7. oskab jutustada loetud pala põhjal;
8. oskab selgelt ja arusaadavalt jutustada loetud teksti põhjal, igapäevastest sündmustest; looduses nähtust jne;
9. oskab vastata küsimustele loetu põhjal ja tuua välja olulist;
10. loeb ilmekalt ja soravalt õpitud pala ning oskab ilmekalt ja peast lugeda luuletust;
11. oskab oma mõtteid kirja panna kasutades õpitud keelereegleid;
12. omandab kirjatehnilise vilumuse;
13. oskab kontrollida oma teksti arusaadavust ja õigsust;
14. oskab teha iseseisvat tööd ja osaleb rühmatöös;
15. oskab hankida teavet erinevatest teabeallikatest, harjub kasutama sõna- ja käsiraamatuid ning oskab kasutada raamatukogu;
16. loeb eakohast kirjandust ja huvitub paikkonna kultuurist, kujundab selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi, rikastab oma mõttemaailma;
17. väärtustab head keeleoskust eneseväljendus- ja suhtlusvahendina.

Kasutatav õppekirjandus

- Eesti keele õpik 3. klassile I ja II osa. A. Klören, L. Tungal. Avita, AS BIT 2008.
- Eesti keele töövihik 3. klassile I ja II osa. A. Klören. Avita, AS BIT 2008.
- Eesti keele harjutusvara 3. klassile I ja II osa. A. Klören. Avita, AS BIT 2008.
- Eesti keele iseseisvad tööd 3. klassile I ja II osa. A. Klören. Avita, AS BIT 2008.

Õppeaine ajaline maht

3. klassis on eesti keelt 7 tundi nädalas, s.o 245 tundi õppeaastas.

ÕPPESISU JA –TEGEVUS	ÕPITULEMUSED
Suuline keelekasutus	
<p><u>Kuulamine</u></p> <p>Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk sulghääliku pikkusel.</p> <p>Pikema suulise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine. Kaaslase ja õpetaja juhtnööride kuulamine, nende järgi toimimine.</p> <p>Ettelugemise kuulamine. Kaaslase ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana). Kuuldu ning nähtu kommenteerimine. Fakti ja fantaasia eristamine.</p> <p>Õpetaja etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi koostamine.</p> <p>Kuuldu (muinasjutt, lühijutt lapse elust, proosa-, luule ja ainetekst), nähtu (lavastus, film) sisu ümberjutustamine. Dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja nende ütlustele.</p> <p><u>Kõnelemine</u></p> <p>Häädus- ja intonatsiooniharjutused. Selge hääduse jälgimine teksti esitades. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevuse, intonatsiooni) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses.</p> <p>Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel. Suuline selgitus, kõnetus- ja viisakusväljendid, teietamine ja sinatamine. Kõnelemine eri olukordades:</p>	<p>Kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi;</p> <p>väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid;</p> <p>vaatleb sihipäraselt, kirjeldab eesmärgipäraselt nähtut, eset, olendit, olukorda, märkab erinevusi ja sarnasusi;</p> <p>avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta;</p> <p>annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi;</p>

<p>vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms.</p> <p>Sõnavara arendamine: sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtäheendusega sõna leidmine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.</p> <p>Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslase arvamuse küsimine.</p> <p>Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega (sõnavalik, mõtte lõpuleviimine). Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine.</p> <p>Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine.</p> <p>Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks.</p> <p>Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmekas (mõtestatud) esitamine.</p> <p>Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.</p>	<p>jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; mõtleb jutule alguse ja lõpu;</p> <p>leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu;</p> <p>esitab luuletust peast.</p>
<p>Lugemine</p>	
<p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus).</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu</p>	<p>Loeb nii häälega ja kui endamisi ladusalt ja teksti mõistes; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti;</p>

<p>juhitakse). Ladus ja automatiseerunud lugemine. Oma ja kaaslaste lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, sõnastiku, teate, eeskirja, retsepti, õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine.</p> <p>Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses.</p> <p>Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi.</p> <p>Töö tekstiga: tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine. Õpiku sõnastiku iseseisev kasutamine.</p> <p>Teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine. Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine. Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine.</p> <p>Jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine. Riimuvate sõnade leidmine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades.</p>	<p>loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga;</p> <p>töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel;</p> <p>vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta;</p> <p>eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu;</p> <p>tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja;</p> <p>on lugenud läbi vähemalt neli eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust;</p> <p>teab nimetada mõnd lastekirjanikku.</p>
--	---

<p>Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine. Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri</p> <p>Kirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.</p>	
Kirjutamine	
<p><u>Kirjatehnika</u></p> <p>Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine. Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine). Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust. Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi. Oma kirjavea parandamine. Etteütlemise järgi kirjutamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, ümbrik.</p> <p><u>Tekstiloome</u></p> <p>Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks.</p> <p>Tarbeteksti (ajaleheartikli, teate, nimekirja jne) kirjapanek.</p> <p>Ümberjutustuse kirjutamine tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel.</p> <p>Loovtöö kirjutamine (vabajutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu). Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus.</p> <p>Sündmusest ja loomast kirjutamine.</p>	<p>Kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga;</p> <p>kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; paigutab teksti korrektselt paberile, vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt;</p> <p>valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas häälikuid õigesti;</p> <p>eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu;</p> <p>märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit;</p>

<p>Jutule alguse ja lõpu kirjutamine.</p> <p>Kirja kirjutamine.</p> <p>Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutamine.</p> <p><u>Õigekiri</u></p> <p>Tähestiku järjekord. Täis- ja kaashäälikuühendi õigekiri. Täis- ja suluta kaashääliku pikkuse kordamine, sulghääliku pikkuse eristamine ja õigekiri. <i>k, p, t s-i</i> ja <i>h</i> kõrval. <i>i</i> ja <i>j</i> õigekiri (v.a võõrsõnades ja tegijanimedes). <i>h</i> sõna alguses. Sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses.</p> <p>Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, tuntumates kohanimedes. Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetustes. Poolitamise harjutamine. Liitsõna.</p> <p>Nimi-, omadus- ja tegusõna. Ainsus ja mitmus. Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel. Mitmuse nimetava ning <i>sse</i>-lõpulise sisseütleva, kaasaütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus. Olevik ja minevik. Pöördelõppude õigekirjutus. Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (ma, sa, ta, me, te, nad, kes, kas, kus).</p> <p>Väit- (jutustav), küsi- ja hüüdlause. Lause lõpumärgid. Koma kasutamine loetelus; <i>et, sest, vaid, kuid, aga, siis, kui</i> puhul; sidesõnad, mis koma ei nõua.</p> <p>Sõnavara: lähedase ja vastandtäheendusega sõna. Sõna ja tema vormide õigekirja ning tähenduse omandamine ja täpsustamine.</p>	<p>kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse;</p> <p>märgib kirjas õigesti käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ja tunnuseid;</p> <p>teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestik- järjestuses;</p> <p>kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed;</p> <p>piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi;</p> <p>koostab kutse, õnnitluse, teate, e-kirja; kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel;</p> <p>kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna).</p>
--	--

Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (30–40 sõna). Oma kirjavea iseseisev leidmine.	
--	--

Soovitatav lugemisvara:

Kristiina Kass „Samueli võlupadi“, „Käru-Kaarel“, „Kasper ja viis tarka kassi“

Andrus Kivirähk „Sirli, Siim ja saladused“ või „Kaelkirjak“ või „Limpa ja mereröövliid“

Marju Õunpuu „Kuninganna Anni lood“

Hilli Rand „Kollased koolilood“

Tiia Toomet „Vana aja koolilood“

Jaan Rannap „Toonekurg Tooni“

Valeria Ränik „Ülejõel, Kassilau pealinnas“

Kristel Salu „Viljaküla Brita memuaarid“

Ira Lember „Tädi Fantaasia“

Leelo Tungal „Vana vahva lasteaed“

Aino Pervik „Arabella, mereröövli tütar“

Leelo Tungal „Kristiina, see keskmine“

Jaanus Vaiksoo „Onu Heino eksis ära“

Juhani Püttsepp „Anni rännuteel“

Siiri Laidla "Apteegitont Aavi"

Reet Made "Veli Oliver"

Piret Raud "Sanna ja salakütid"

Peeter Sauter "Lasteraamat"

Ilmar Tomusk „Tere, Volli!“

Ivar Soopan „Kõik poisid ei saa suureks“

Sass Henno „Mereröövlimäng“

August Jakobson „Ööbik ja vaskuss“

Eesti muinasjutud vabal valikul

Joel Chandler Harris „Onu Remuse jutte“

Tove Jansson „Muumitroll“

Lewis Carroll „Alice Imedemaal“

Ole Lund Kirkegaard „Kummi-Tarzan ja teised“

Otfried Preussler „Väike nõid“

Donald Bisset „Kõnelused tiigriga“

Ilon Wikland „Pikk-pikk teekond“

ÕPITULEMUSED I KOOLIASTME LÕPUKS

Suuline keelekasutus

3. klassi lõpetaja:

1. kuulab mõtestatult eakohast teksti; toimib sõnumi või juhendi järgi;
2. väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid;
3. vaatleb sihipäraselt, kirjeldab nähtut ning märkab erinevusi ja sarnasusi;
4. avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta;
5. annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi;
6. jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ning küsimuste toel; mõtleb loole alguse ja lõpu;
7. leiab väljendumiseks lähedase ja vastandtähdendusega sõnu;
8. esitab luuletust peast.

Lugemine

3. klassi lõpetaja:

1. loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt ja teksti mõistes; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ning kaarti;
2. loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga;

3. töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel;
4. vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta;
5. eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku ning keeldu;
6. tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna ja kirja;
7. on lugenud läbi vähemalt 12 eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust;
8. teab nimetada mõnd lastekirjanikku.

Kirjutamine

3. klassi lõpetaja:

1. kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid ning kirjutab loetava käekirjaga;
2. kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; paigutab teksti korrekselt paberile ning vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt;
3. valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu;
4. märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; märgib kirjas õigesti käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ning tunnuseid;
5. teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestikjärjestuses;
6. kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed;
7. piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi;
8. kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ning kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna);
9. koostab kutse, õnnitluse, teate ja e-kirja; kirjutab eakohase pikkusega ümberjutustusi ning teisi loovtöid küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel.

4.KLASS

Aine õpetamise eesmärgid:

Eesti keele õpetamisega 4 klassis taotletakse, et õpilane:

- 1) austab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat;
- 2) arendab kriitilist mõtlemist ja analüüsioskust;
- 3) väärtustab head keeleoskust eneseväljendus- ja suhtlusvahendina;
- 4) arendab oma suulist ja kirjalikku väljendusoskust, omandab õigekirjaoskuse;
- 5) õpib mõtestatult lugema ja kirjutama eri liike tekste;
- 6) loeb eakohast väärtkirjandust, kujundab selle järgi oma kõlbelisi tõekspidamisi, rikastab oma mõttemaailma;
- 7) arendab kirjanduse mõistmist, kujutlusvõimet, loovust ja kunstimaitset;
- 8) huvitub ilukirjandusest ja paikkonna kultuurist;
- 9) õpib hankima teavet erinevatest allikatest, harjub kasutama sõnaraamatuid ja käsiraamatuid.

Kasutatav õppekirjandus

- Eesti keele õpik 4. klassile. I ja II osa. K. Sarapuu, L. Piits, L. Vanamölder J. Urmet jt. Avita, AS BIT 2011.
- Eesti keele töövihik 4. klassile. I ja II osa. K. Sarapuu, L. Piits, L. Vanamölder jt. Avita, AS BIT 2011.
- Eesti keele kontrolltööd 4. klassile. K. Sarapuu. Avita, AS BIT 2011.

Õppeaine ajaline maht

4. klassis on eesti keelt 5tundi nädalas, s.o 175 tundi õppeaastas.

ÕPPESISU JA –TEGEVUS	ÕPITULEMUSED
Suuline ja kirjalik suhtlus	
<p>Hääliku pikkuste eristamine.</p> <p>Kaasõpilase ja õpetaja märgistatud kuulamine, kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine.</p> <p>Õpetaja ettelugemise järel (ainealane tekst, lõikhaaval) oluliste mõistete ja seoste leidmine.</p> <p>Kuuldud tekstist lühikokkuvõtte sõnastamine.</p> <p>Kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel</p> <p>Tekstide kriitiline kuulamine (fakti ja fantaasia eristamine jms). Lavastuse, kuuldud proosa-, luule- ja ainetekstide sisu ümberjutustamine. Visuaalsed ja tekstilised infoallikad, nende usaldusväärsus. Fakt ja arvamus.</p> <p>Sõnavara avardamine ja täpsustamine, töö sõnastikega. Keelekasutus erinevates</p>	<p>Kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi.</p> <p>Annab lühidalt edasi kuuldu sisu väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanuga suheldes.</p> <p>Esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi.</p> <p>Väljendab oma arvamust, annab infot edasi selgelt ja ühemõtteliselt.</p>

<p>suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ja kirjalikus tekstis.</p> <p>Vestlus etteantud teema piires. Küsimustele vastamine, esitus, tutvustus. Erinevate käitumisviiside ja koostöövormide võrdlemine. Oma arvamuse avaldamine, seisukoha põhjendamine, kaaslaste arvamuste küsimine. Lisateabe otsimine.</p> <p>Suulises keele kasutuses kirjakeele põhinormingute järgimine ning mõtete sobiv sõnastamine (sõna valik, parasiitkeelendite vältimine, mõtte lõpuleviimine). Dialoogi ja dramatiseeringu koostamine ja esitamine. Pantomiim, rollimäng.</p> <p>Erinevate strateegiate kasutamine kõneülesannetes (nt võrdlemine, kirjeldamine). Eritüübiliste küsimuste moodustamine (nt intervjuu tegemiseks).</p> <p>Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.</p>	<p>Leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades kas kirjalikku või suulist vormi.</p> <p>Kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid.</p> <p>Esitab peast luuletuse või rolliteksti.</p>
Teksti vastuvõtt	
<p>Lugemiseks valmistumine, keskendunud lugemine.</p> <p>Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine, lugemist hõlbustavad võtted. Oma lugemise jälgimine ja lugemisoskuse hindamine.</p> <p>Tööjuhendi lugemine. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart jm). Tekstide võrdlemine etteantud ülesande piires.</p> <p>Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Kujundlik keelekasutus (piltlik väljend). Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, remarkide, üksiksõnade jm alusel. Enne lugemist olemasolevate teemakohaste teadmiste ja kogemuste väljaselgitamine, oma küsimuste esitamine ning uute</p>	<p>Loeb eakohast teksti ladusalt ja mõtestatult.</p> <p>Mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti.</p> <p>Otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse.</p> <p>Vastab teksti põhjal koostatud küsimustele tekstinäidete või oma</p>

<p>teadmiste vastu huvi äratamine (mida tean, mida tahan teada).</p> <p>Kirjandustekstide süžee, sündmuste toimumise koht, aeg ja tegelased. Sündmuste järjekord, arutlemine tekstis käsitletud teema üle. Tegelaste käitumise motiivide analüüs. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. Küsimustele vastamine tekstinäidetega või oma sõnadega. Töö tekstiga: tundmatute sõnade tähenduse selgitamine, märkmete tegemine loetu põhjal, märksõnaskeemi, küsimuste koostamine. Loetava kohta kava, skeemi/kaardi koostamine. Rollimäng, dramatiseering.</p> <p>Luuletuse sisu eripära määramine (loodus, nali jne), riimide leidmine ja loomine, riimuvate sõnade toel värsside loomine. Luuletuse ja proosateksti mõtestatud esitamine (meeleolu, laad).</p> <p>Trükised (raamat, ajakiri, ajaleht), nendes orienteerumine ja vajaliku teabe leidmine.</p> <p>Huvipakkuva raamatu leidmine, iseseisev lugemine, vajaliku info leidmine. Loetud raamatu sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele. Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine.</p> <p>Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt, ka kataloogi või e-otsingut kasutades.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: jutustus, muinasjutt, luuletus, näidend, vanasõna, kõnekäänd, kiri.</p> <p>Ilukirjandus: tõsielujutt eakaaslastest,</p> <p>Ilu- ja aimekirjandus loomadest, seiklusjutt, näidend, rahvaluule, värsslugu, vanasõnad ja kõnekäänud.</p>	<p>sõnadega, koostab teksti kohta küsimusi.</p> <p>Leiab teksti peamõtte.</p> <p>Kirjeldab teksti põhjal sündmuste toimumise kohta ja tegelasi.</p> <p>Leiab tekstist vajalikku infot.</p> <p>Tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kõnekäänu ja kirja.</p> <p>On läbi lugenud vähemalt 4 eakohast väärtkirjandusteost (raamatut).</p> <p>Tutvustab loetud kirjandusteose sisu ja tegelasi ning kõneleb loetust.</p>
--	--

Tekstiloomed	
<p>Ümberjutustamine ja ümberjutustuse kirjutamine: tekstilähedane, kokkuvõtlik, loov, valikuline kavapunktide järgi, märksõnade ja küsimuste toel. Aheljutustamine.</p> <p>Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamisega.</p> <p>Loetu ja kuuldu põhjal jutustamine, kirjeldamine. Iseloomulike tunnuste esitamine.</p> <p>Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.</p> <p>Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele, mida).</p> <p>Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine; õige hingamine ja kehahoid.</p> <p>Jutustus pildi või pildiseeria põhjal, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu, kirjeldus, seletus, veenmiskiri, tarbetekstid (juhend, nimekiri, retsept, e-kiri, teade), ajakirjandustekstid (uudis, intervjuu, pildi allkiri, kuulutus, reklaam, arvamislugu).</p> <p>Protsesskirjutamine: kirjutamiseks valmistumine (märksõnad, idee- või mõtteskeem, tsentriline kaart, sündmuste kaart, muusika, pilt rollimäng jne), teksti eriversioonide kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside saamine</p>	<p>Jutustab ja kirjutab loetust ja läbielatud sündmusest.</p> <p>Jutustab tekstilähedaselt, kokkuvõtlikult kavapunktide järgi, märksõnaskeemi ja küsimuste toel.</p> <p>Kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit, inimest.</p> <p>Kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile.</p> <p>Kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (ümberjutustusi) küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel.</p> <p>Teeb oma tekstiga tööd.</p>

Õigekeelsus ja keelehoole	
---------------------------	--

<p><u>Üldteemad</u> Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõneldavad keeled.</p> <p><u>Häälikuõpetus ja õigekiri</u> Tähestik. Täis- ja kaashäälikud. Suluga ja suluta häälikud. Helilised ja helitud häälikud. Võõrtähed ja –häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend.</p> <p>Kaashäälikuühendi õigekiri. G,b,d s-i kõrval (nt jalgsi, kärbsed). H õigekiri.</p> <p>I ja j õigekiri (tegijanimi). Tutvumine gi- ja ki-liite õigekirjaga.</p> <p>Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).</p> <p>Õppetegevuses vajalike võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri.</p> <p>Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri.</p> <p>Nimi ja nimetus. Isiku- ja kohanimed, ametinimetused ja üldnimetused.</p> <p>Eakohase teksti eksimatu ärakiri tahvlilt. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (40-60 sõna, 20 ortogrammi). Oma kirjavea iseseisev leidmine.</p> <p><u>Sõnavaraõpetus</u> Sünonüümid, antonüümid. Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhisõna, liitsõna tähendusvarjund. Liitsõna ja liitega sõna erinevused.</p> <p><u>Vormiõpetus</u> Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses.</p> <p>Nimisõna, omadussõna, asesõna. Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.</p> <p><u>Lauseõpetus</u> Lause. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi. Lihtlause ja selle kirjovahemärgid. Küsi-, väit- ja</p>	<p>Märgib kirjas õigesti lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja kaashäälikuid;</p> <p>märgib sõnades õigesti kaashäälikuühendit;</p> <p>kirjutab sulghääliku omandatud oma – ja võõrsõnade algusse;</p> <p>pöörab tegusõnu olevikus;</p> <p>moodustab ainsust ja mitmust, olevikku ja minevikku.</p> <p>Poolitab sõnu (õpitud reeglite piires).</p> <p>Kasutab õpitud keelendeid nii kõnes kui kirjas vastavalt suhtlemise eesmärgile, funktsioonile ja suhtluspartnerile;</p> <p>jälgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid;</p> <p>kirjutab suure algustähega isiku ja kohanimed, väike algustähega õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetused;</p> <p>tunneb ära liitsõna;</p> <p>leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires; parandab leitud vead sõnaraamatu, käsiraamatu, kaaslaste ja /või õpetaja abiga.</p> <p>Kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti (40-60 sõna, 20 ortogrammi).</p>
--	---

hüüdlause lõpumärgid ja kasutamine. Otsekõne ja saatelause.	
---	--

Soovitatav lugemisvara:

E.Raud “ Roostevaba mõök”

Erinevate maade muinasjutud.

A.Lindgren “ Kalle Blomqvist ja Rasmus”

K.Kass “ Samueli võlupadi”

E.Raud “ Kalevipoeg”

A.Milne “ Karupoeg Puhh”

P.L.Travers “ Mary Poppins”

A.Lindgren “ Rasmus, Pontus ja Lontu”

3 vabalt valitud raamatut

5.KLASS**I ÕPPE-EESMÄRGID**

õpilane

- 1) väärtustab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
- 2) suhtub lugupidamisega teiste rahvaste keeltesse ja kultuuridesse;
- 3) omandab põhiteadmised keelest ja õigekirjaoskuse, kujuneb teadlikuks keelekasutajaks;
- 4) õpib asjakohaselt kasutama eri suhtluskanaleid;
- 5) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida vajalikku teavet erinevatest allikatest, teavet tõlgendada, kasutada, edastada;
- 6) õpib tundma eri tekstiliike, nende seoseid ja kasutamisevõimalusi, arendab oma tekstitööoskusi nii tekstide vastuvõtja kui ka loojana;
- 7) harjub oma kirjakeeleoskuse täiendamiseks kasutama sõna- ja käsiraamatuid ning veebiallikaid;
- 8) oskab teha koostööd, täidab rühmas erinevaid rolle, tunnustab ja aitab kaaslasi, hindab enese ja kaaslaste töö tulemusi;
- 9) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta;
- 10) suhtub tolerantselt eesti keele kui võõrkeele kasutamisse ja toetab muu emakeelega kaaslaste eesti keele omandamist;

11) oskab kasutada arvutit ja Interneti suhtlusvahendina, oskab arvuti abil vormistada tekste.

II ÕPPESISU

1. KEEL JA SÕNAVARA

- 1) mis on keel?
- 2) keel suhtluses. sõnavara
- 3) teisi keeli: tehiskeeled ja salakeeled
- 4) keele muutumine
- 5) sõnade laenamine liitmine, tuletamine
- 6) sõnade liitmine
- 7) sõnade tuletamine
- 8) kordamine- kokkuvõte
- 9) kiri

2. HÄÄLIKUÕPETUS JA ÕIGEKIRI

- 1) täis- ja kaashäälikud
- 2) suluga ja suluta häälikud
- 3) helilised ja helitud häälikud
- 4) silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades)
- 5) tähestik. teabeteksti lugemine
- 6) hääliku õigekiri
- 7) *h, i ja j* õigekiri
- 8) täis - ja kaashäälikuühend
- 9) kaashäälikuühendi õigekiri ja erandid
- 10) sulghäälikute naabrid

3. ALGUSTÄHEÕIGEKIRI

- 1) nimi, nimetus ja pealkiri
- 2) isikunimed, kohanimed, ajalehe, ajakirja ja ehitiste nimed
- 3) kuude, keelte, rahvuste, nädalapäevade, tähtpäevade, pühade ja ajaloosündmuste nimetused
- 4) pealkiri
- 5) jutustamine
- 6) elamustest ja juhtumustest jutustamine ning kirjutamine. jutustuse ülesehitus. ajalispõhjuslik järgnevus tekstis
- 7) siduslausestus
- 8) otsekõne jutustuses, minavormis jutustamine
- 9) loo kirjutamine

4. VORMIÕPETUS

- 1) sõnaliigid: tegusõnad, käändsõnad ja muutumatud sõnad.
- 2) käändsõnade liigid: nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna.
- 3) Kirjeldus, kirjeldamine- oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine, sõnavalik
- 4) kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang. eseme, olendi, inimene
- 5) autori suhtumine kirjeldatavasse, selle väljendamine
- 6) vormiõpetuse ja kirjelduse teema kinnistamine
- 7) käänamine, käänded, nende küsimused ja tähendus, ainsus ja mitmus
- 8) põhikäänded, sisekoha-, väliskoha ja viis viimast käänat
- 9) õige käände valik sõltuvalt lause kontekstist

5. LAUSEÕPETUS

- 1) Lause: küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid, nende kasutamine
- 2) alus ja öeldis ja lause laiendamise lihtsamaid võimalusi
- 3) lausete liigid
- 4) korduvate lauseliikmete kirjavahemärgistamine koondlauses
- 5) koondlause kasutamine tekstis
- 6) liitlause, liitlause kirjavahemärgid
- 7) arutlemine ja arutluse ülesehitus: probleemide nägemine vaadeldavas nähtuses põhjuse ja tagajärje eristamine

III ÕPPETEGEVUSED

1. SUULINE JA KIRJALIK SUHTLUS

- 1) tutvumine kasutatava õppekirjandusega
- 2) õpieesmärkide seadmine kooliaastaks
- 3) rühmaarutelu keele väljasuremise võimalikest põhjustest
- 4) eesti keeles 100 aasta jooksul toimunud muutuste selgitamine näidete põhjal
- 5) telefonivestluse ja kirja kirjutamise erinevuste väljatoomine
- 6) arutelu teistest keeltest sõnade laenamise ja liitsõnade loomise põhjuste üle
- 7) küsitluse korraldamine 10 kaunima kõlaga sõna, sõnaühendi või lause leidmiseks
- 8) lühiettekande esitamine
- 9) virtuaalkeskonnas suhtlemise eripära tundmaõppimine; kaaslaste keelekasutuse jälgimine ja sellest kokkuvõtte tegemine
- 10) mõistatuste lahendamise
- 11) foto kirjeldamine
- 12) osalemine arutelus nimepanemisest, nimepanemise piiritlemisest nimeseadusega
- 13) kaasõpilase eesmärgistatud kuulamine; kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine
- 14) kaasõpilase tööle hinnangu andmine
- 15) oma elamustest ja juhtumustest jutustamine ja kirjutamine
- 16) sõnaliikide nimetuste tõlkimine õpitud võõrkeelde
- 17) pildi järgi jutustamine
- 18) kahekõne koostamine pildi järgi
- 19) kirjeldava teksti lugemine
- 20) teksti lugemisel tekkinud aistingute kirjeldamine
- 21) ümbruse elamuslik ja asjalik kirjeldamine
- 22) arutlemine teleri vaatamise üle, hinnangute andmine
- 23) vestluse alustamine ja lõpetamine, tervitamine, tutvustamine
- 24) osalemine vestluses lemmikloomadest ja nende hoidmisest, linnakeskkonnas kodulooma pidamise võimalustest.
- 25) osalemine vestluses peresisesest suhtlemisest, teadete jätmisest
- 26) reklaamtekstide lugemine, nende sõnumite ülesannete selgitamine ja võrdlemine
- 27) fotonäituse kohta tagasiside ja hinnangute andmine
- 28) reisimuljete jutustamine klassis, piltide ja suveniiride vaatamine
- 29) külalise reisimuljete kuulamine, küsimuste esitamine
- 30) fantaasiareisi kirjeldamine, selle kohta pildi joonistamine
- 31) vestlus raha osatähtsuse üle elus

32) rühmaarutelu põhimõtetega tutvumine, rühmaarutelus probleemile lahenduste otsimine.

2. TEKSTI LOOME JA VASTUVÕTT:

- 1) tekstide lugemine keele olemusest, tehis- ja salakeeltest, küsimuste esitamine
- 2) kuulamisülesannete läbiviimine, kuuludud teksti kohta küsimuste esitamine
- 3) kaardilt info otsimine, selle võrdlemine loetud tekstide infoga.
- 4) liitsõnakasutuse jälgimine tekstis
- 5) erinevatel eesmärkidel kirjutatud kirjade lugemine
- 6) populaarteadusliku teksti lugemine ja mõistmine
- 7) lõigu peamõtte sõnastamine; küsimuste esitamine loetud teksti kohta
- 8) loetud tekstist kokkuvõtte tegemine
- 9) info otsimine teatmeteose sisukorrast, registrist
- 10) info otsimine internetist; tööjuhendi lugemine
- 11) telefonisõnumite keele võrdlemine tavalise eesti keelega
- 12) ÕSi märgendite tähenduse tundma-õppimine, nende ÕS-is kasutamise jälgimine
- 13) ajalehe ja ajakirja pealkirja väljamõtlemine, nende lugejaprofiili koostamine; lihtsa tähemängu (anagrammi) koostamine
- 14) koha tekkeloo väljamõtlemine; heuristiliste küsimuste esitamine
- 15) lepingu teksti koostamine, pealkirja sõnastamine
- 16) tagasiside saamine oma kirjutise kava ja mustandi kohta ja sellega arvestamine
- 17) juhendi lugemine, lünkteksti täiendamine pildi põhjal
- 18) mängukirjelduse lugemine ja korrigeerimine
- 19) elamusliku ja asjaliku kirjelduse lugemine ja võrdlemine
- 20) info otsimine veebist ja raamatukogust
- 21) teabetekstide lugemine, tekstist sõnaliikide leidmine
- 22) intervjuu, sõiduplaani lugemine; sellest vajaliku info leidmine
- 23) kirjelduse järgi skeemi koostamine, teksti liigendamine lauseteks, lause sisu mõistmine, selle selgitamine teistele
- 24) fotodele pealkirja mõtlemine
- 25) lugemisülesanne, küsimustele väitlausega vastamine
- 26) pildi järgi lauseliikmete (alus, öeldiste) leidmine lünkteksti;
- 27) loomateemaliste animafilmi katkete vaatamine (nt E. Valteri jahikoeralood) ja nende järgi jutustamine
- 28) filmi järgi kava koostamine, vaadatud filmi muusika hindamine
- 29) võrdluste otsimine rahvaluuletekstidest
- 30) taskurahateemaliste kirjandite lugemine, nende kohta lühiarvamuse kirjutamine
- 31) probleemi püstituse ja lahenduste lugemine, neist sobivaima valimine
- 32) kuulatud helide järgi käändsõnad kirjutamine
- 33) looduse eesmärgistatud kirjeldamine
- 34) ümbruses detailide märkamine

3. ÕIGEKEELSUS

- 1) teksti põhjal lausete lõpetamine
- 2) esperantokeelse lihtsa teksti tõlkimine eesti keelde
- 3) sõnavara rikastamise viisidega tutvumine
- 4) lihtsamate võtete abil tuletiste ja liitsõnade moodustamine, nende tähenduste tundmine

- 5) sõnade tähenduse otsimine sõnastikest
- 6) võõrsõna tunnuste, laen- ja võõrsõnade eristamine
- 7) võõrsõna tähenduse leidmine õpiku sõnastikust ja sõnaraamatutest
- 8) võõrsõnastiku koostamine teiste ainete õpikute (sisukorra) järgi
- 9) õpitud sõnavara kasutamine tekstiloomes
- 10) häälikute liigitamine; silbitamise ja poolitamise reeglite kordamine
- 11) tähestiku kordamine; ajaleheartiklis kasutatud sõnade uurimine (silpide arv sõnades, poolitamine)
- 12) häälikuõigekirja põhireeglite õppimine, õigekirja harjutamine tekstide koostamisel
- 13) kaashäälikuühendi põhireegli nelja erandi õppimine, õigekirja harjutamine
- 14) ÕS-i kasutamine õigekirja kontrollimisel
- 15) h ja võõrsõnade õigekirja harjutamine, ki- ja gi -liite õigekirja kordamine; korrektuuriharjutused
- 16) võõras tekstis vigade märkamine, nende rühmitamine ja kokkuvõtte esitamine
- 17) kaashäälikuühendi kirjutamise poolest erandlike sõnade kasutamine lauses ja liitsõnade moodustamine
- 18) kaashäälikuühendi kirjutamise poolest erandlike
- 19) harjutav etteütlus, kokkuvõttev töö
- 20) nime ja nimetuse eristamine; kirjanike ees- ja perenimede ühendamise harjutused
- 21) isiku- ja kohanimede õigekirja harjutamine; ajalehtede, ajakirjade, ehitiste nimede õigekirja harjutamine; sidekriipsu kasutamine liitkohanimedes kohanimedega teabeteksti lugemine, õigekirja põhjendamine
- 22) saadete, sarjade, filmide, raamatute jm teoste pealkirjad, nende õigekiri tekstis, ümbriku vormistamine
- 23) otsekõne õigekirja reeglite kasutamine
- 24) sõnaliikide eristamine tähenduse ja muutmise järgi
- 25) sõnaliikide määramise harjutamine
- 26) käändevormi kasutamine sõnaühendi või osalause asemel
- 27) käänete, nende küsimuste ja tähenduste õppimine
- 28) käändevormide analüüs, käändelõpu ja tunnuse eraldamine tüvest
- 29) käändevormide moodustamine ainsuses ja mitmuses
- 30) nimetava, omastava ja osastava käände veaohlike vormide moodustamine
- 31) veaohlike käändevormide kontrollimine sõnaraamatust
- 32) eeskuju järgi käänamine
- 33) käändevormide kasutamine loovtekstides
- 34) väit-, küsi- ja hüüdlause moodustamine, kirjavahemärgistamine ja kasutamine
- 35) lause sõnajärje korrastamine, aluse ja öeldise määramine lauses, öeldis lisamine lünkteksti
- 36) tegusõna õige pöörde kasutamine lauses
- 37) sobiva aluse lisamine lünkteksti
- 38) liht- ja liitlause eristamine
- 39) koondlause korduvate lauseliikmete eristamine ja kirjavahemärgistamine
- 40) kokkuvõtva sõna ja sõnaühendi kasutamine koondlauses, nende kirjavahemärgistamine kooloni või mõttekriipsuga
- 41) sidesõnade kasutamine koondlauses, koondlause kasutamine tekstis
- 42) liitlause analüüs, osalause eristamine

- 43) liitlausete moodustamine lihtlausetest
- 44) sidesõna ja koma kasutamine liitlauses

IV ÕPITULEMUSED

1. SUULINE JA KIRJALIK SUHTLUS

Õpilane:

- 1) oskab kasutada keelt erinevates suhtlusolukordades: koolis; avalikus kohas; eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes; suulises kõnes ja kirjalikus tekstis
- 2) oskab kaasõpilast ja õpetajat eesmärgistatult kuulata
- 3) tegutseb kuuldu põhjal; oskab kuuldule hinnangut anda
- 4) oskab suuliselt avaldada arvamust etteantud teema piires; reageerida vastulausele; loobuda seisukohast
- 5) väidet põhjendada

2. TEKSTI LOOME JA VASTUVÕTT

Õpilane:

- 1) oskab eesmärgistatult lugeda; kasutada lugemist hõlbustavaid võtteid
- 2) lugeda tööjuhendit
- 3) koostada kava; mõttekaarti; joonist (kasutada muid visualiseerivaid vahendeid)
- 4) teha kokkuvõtte konkreetsest materjalist (õppetekstist, artlusest)
- 5) kuuldut konspekteerida
- 6) lugeda mõtestatult tarbe- ja õppetekste (reeglit, juhendit, tabelit, skeemi, kaarti jm)
- 7) trükiseid (raamatut, ajalehte, ajakirja), nendes orienteeruda ja vajalikku teavet leida
- 8) teha visuaalselt esitatud info (foto, joonise, graafiku) põhjal lihtsamaid järeldusi ja leida seoseid
- 9) oskab ümber jutustada: tekstilähedaselt, kokkuvõtlikult, valikuliselt
- 10) oskab loetule, nähtule või kuuldule hinnangu anda nii kirjalikult kui ka suuliselt; esitab lühiettekande
- 11) kirjeldab: oskab teha sõnavaliku; esitab olulisi ja iseloomulikke tunnuseid
- 12) oskab kirjeldada ülesehitust: esitada üldmulje, detailid, hinnangu
- 13) kirjeldada eset, olendit, inimest
- 14) väljendada autori suhtumist kirjeldatavasse
- 15) jutustada: oma elamustest ja juhtumustest; kirjeldada jutustuse ülesehitust; ajalis-põhjuslikku järgnevust tekstis; siduda lausestust; otsekõnet jutustuses, minavormis jutustada
- 16) arutleda: näha probleeme vaadeldavas nähtuses; eristada põhjust ja tagajärge

3. ÕIGEKEELSUS JA KEELEHOOLE

Õpilane:

- 1) valdab üldteemasid: mõistab eesti keele omapära teiste keelte seas; teab teisi Eestis kõneldavaid keeli; sugulaskeeli ja sugulasrahvaid
- 2) tunneb häälikuõpetust ja õigekirja: tähestikku; täis- ja kaashäälikuid; suluga ja suluta häälikuid; helilisi ja helituid häälikuid; täis- ja kaashäälikuühendit; kaashäälikuühendi õigekirja; oskab silbitada ja poolitada (ka liitsõnades)

- 3) oskab sõnavaraõpetust: liitsõnamoodustust (täiend- ja põhiosa); liitsõna tähendusvarjundeid; eristada liitsõna ja liitega sõna ja selle erinevusi; avardab sõnavara ja oskab täpsustada; leida sõna tähenduse sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka veebivariandist)
- 4) oskab vormiõpetuses: eristada sõnaliike (teigusõnu, käändsõnu ja muutumatuid sõnu); teigusõna aegu (olevikku, lihtminevikku); kasutada jaatavat ja eitavat kõnet; pöörata teigusõna ainsuses ja mitmuses; kasutada teigusõna oleviku- ja minevikuvormi tekstis; teab käändsõnade liike (nimisõnu, omadussõnu, arvsõnu, asesõnu); oskab käänata; teab käändeid (küsimusi ja tähendusi); valib õige käände sõltuvalt lause kontekstist; ainsuse ja mitmuse
- 5) oskab lauseõpetust: alust ja öeldist; lauset lihtsamal viisil laiendada; korduvaid lauseliikmeid koondlauses kasutada kirjavahemärke; koondlause tekstis kasutada; lihtlauses kasutada kirjavahemärke; küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärke kasutada
- 6) oskab muid õigekirja teemasid: algustäheõigekirja (nime, nimetust ja pealkirja); isiku- ja kohanimed

V LÕIMING

Eesti keel on lõimunud kõigi õppeainetega, sest õpilane:

- 1) kasutab teadmiste, oskuste, tunnete ja mõtete väljendamisel teabe- ja tarbetekstide, ilukirjanduse, piltide ja graafikute kuuldu ja loetu lugemiseks, analüüsimiseks, kogutud teabe üldistamiseks, reflekteerimiseks ja kirjutamiseks õigekeelsuse osaoskusi.
- 2) arendab keelelise suhtlemise kaudu mõtlemise, suhtlemisoskuse ja enesetunnetuse oskusi ja vilumusi.

VI LÄBIVAD TEEMAD

- 5) **keskkond ja jätkusuutlik areng** –õpilase kujunemine ja arendamine isiksuseks, ta
 - on sotsiaalselt aktiivne: on avatud suhtleja, sõbralik, abivalmis ja lugupidav
 - hoiab ja kaitseb vastutustundlikult ja keskkonnateadlikult keskkonda, lähedasi inimesi, väärtustab oma elu- ja õpikeskkonda, suhtub säästlikult olemasolevatesse ressursidesse
 - väärtustab jätkusuutlikkust - teadvustab, et see, mida täna teeb, on suurepäraseks platvormiks tulevastele mõisakooli õpilastele ja tervele kogukonnale
 - leiab lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele: toetab oma tegevusega säästvalt ja otstarbekalt mõisakooli ja kogukonna arengut
 - tuleb toime kiiresti muutuvas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas: oskab kasutada IT lahendusi oma tegevustest lähtuvalt otstarbekalt ja kasulikult oma tegevuse huvides

6) **kultuuriline identiteet** – õpilane kujuneb ja kasvab isiksuseks, kes

- kujuneb kultuuriteadlikuks inimeseks: väärtustab Eesti mõisa lugu, tunneb mõisatraditsioone ning oskab neid lõimida tänapäeva eluga (käitumine, toidud, muusika jne), mõistab mõisa kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana,
- mõistab mõisa kultuuride muutumist ajaloo vältel, selle sobitamist tänapäeva
- teab kultuuride mitmekesisusest, hindab erinevate rahvaste pärimuskultuuri (mõis ja talurahvas), oskab giidina oma mõisat tutvustada
- on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis

3) **väärtused ja kõlblus** – õpilase kujuneb ja kasvab isiksuseks, kes

- tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid ning läbi mõisakasvatuse kujundab oma käitumispõhimõtted
- järgib ja peab kinni üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid koolis ja väljaspool kooli, hindab ja täidab kooli kodukorra kokkuleppeid, on lugupidava ja austav kõikide oma partneritega
- ei jää ükskõikseks väärtuste ja kõlbluspõhimõtete eiramise puhul ja vajadusel sekkub oma võimaluste piires situatsioonidesse
- Toetub oma tegevuses kultuurilistele traditsioonidele (talgud, teemapäevad jm) ja arengusuundadele, aidates kaasa kogukonna traditsioonide hoidmisele ja kujundamisele.

6.KLASS

I ÕPPEAINE EESMÄRGID:

õpilane:

- 1) suhtleb eesmärgipäraselt ning valib kontekstile vastava suhtluskanali;
- 2) oskab teha kuuldust ja loetust kokkuvõtet ning anda hinnangut nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 3) tunneb põhilisi tekstiliike ning oskab õpi- ja elutarbelisi tekste eesmärgipäraselt kasutada;
- 4) oskab luua õppetööks ja eluks vajalikke tekste ning neid korrektselt vormistada;
- 5) tunneb esinemise ettevalmistuse ja kirjutamise põhietappe ning oskab neid rakendada;
- 6) tunneb eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid;
- 7) oskab kasutada ÕSi ja teisi õigekeelsusallikaid.

II ÕPPESISU JA –TEGEVUS	III ÕPITULEMUSED
1. Suuline ja kirjalik suhtlus	
<p>Arvamuse avaldamine, põhjendamine paaris- või rühmatöö käigus, kõnejärg. Kaaslase parandamine, täiendamine. Arvamuse tagasisivõtmine, kaaslasega nõustumine, kaaslase täiendamine, parandamine.</p> <p>Kaasõpilaste töödele hinnangu andmine ja tunnustuse avaldamine.</p> <p>Klassivestlus, diskussioon. Telefonivestlus: alustamine, lõpetamine. Suhtlemine virtuaalkeskonnas: eesmärgid, võimalused, ohud (privaatse ja avaliku ala eristamine). E-kiri.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • valib juhendamise toel suhtluskanali, peab sobivalt telefoni- ja mobiilivestlusi, kirja- ja meilivahetust; • võtab loetut ja kuuldut lühidalt kokku nii suulises kui ka kirjalikus vormis; • leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi.
2. Teksti vastuvõtt	
<p>Raadio- ja telesaadete eripära, vormid ning liigid, eesmärgistatud kuulamine/vaatamine. Oma sõnadega kokkuvõtte tegemine. Saatekava.</p> <p>Trükiajakirjandus. Pressifoto. Karikatuur. Pildiallkiri. Teabegraafika. Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adreassaad, lastele mõeldud reklaam.</p> <p>Tarbetekstide keel: kataloogid, kasutusjuhendid, toodete etiketid. Skeemist, tabelist, kuulutusest, sõiduplaanist, hinnakirjast andmete kirjanek ja seoste väljatoomine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb tavalisi tekstiliike ja nende kasutusvõimalusi; • võrdleb tekste omavahel, esitab küsimusi ja arvamusi ning teeb lühikokkuvõtte; • kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid tekstide tõlgendamisel ja seostamisel.
3. Tekstiloomine	
<p>Protsesskirjutamine: suuline eeltöö, kava ja mõttekaardi koostamine, teksti kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside saamine.</p> <p>Kirjandi ülesehitus. Sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus. Mustand. Oma vigade leidmine ja parandamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • leiab juhendamise toel tekstiloomeks vajalikku kirjalikku või suusõnalist teavet raamatukogust ja internetist; • tunneb esinemise ettevalmistuse põhietappe;

<p>Alustekst, selle edasiarenduse lihtsamaid võtteid. Lisateabe otsimine. Erinevatest allikatest pärit info võrdlemine, olulise eristamine ebaolulisest, selle väljakirjutamine. Uue info seostamine oma teadmiste ja kogemustega, selle rakendamine konkreetsest tööülesandest lähtuvalt.</p> <p>Visuaalsed ja tekstilised infoallikad, nende usaldusväärsus. Teksti loomine pildi- ja näitmaterjali põhjal. Fakt ja arvamus.</p> <p>Kiri, ümbriku vormistamine. Lühiettekanne, esitlus Internetist või teatmeteostest leitud info põhjal. Privaatses ja avalikus keskkonnas suhtlemise eetika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> tunneb kirjutamisprotsessi põhietappe; kirjutab eesmärgipäraselt loovtöid ja kirju (ka e-kirju ja sõnumeid), oskab leida ja täita lihtsamaid planke ja vorme; avaldab viisakalt ja olukohaselt oma arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suulises kui ka kirjalikus vormis; kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid tekste luues ja seostades.
4. Õigekeelsus ja keelehoole	
<p>1) <u>Üldteemad</u> Kirjakeel, argikeel ja murdekeel</p> <p>2) <u>Häälikuõpetus ja õigekiri</u> g, b, d s-i kõrval. h õigekiri. i ja j õigekiri (tegijanimed ja liitsõnad). gi- ja ki-liite õigekiri. Sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus, sulghäälik sõna keskel. f-i ja š õigekiri. Õppetegevuses vajalike võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri. Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades). Õigekirja kontrollimine sõnaraamatutest (nii raamatust kui veebivariandist).</p> <p>3) <u>Sõnavaraõpetus</u> Kirjakeelne ja kõnekeelne sõnavara, uudissõnad, murdesõnad, släng. Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka veebivariandist).</p> <p>4) <u>Vormiõpetus</u> Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Omadussõna käänamine koos nimisõnaga. lik- ja ne-liiteliste omadussõnade käänamine ja õigekiri. Omadussõnade võrdlusastmed. Võrdlusastmete kasutamine. Omadussõnade tuletusliited. Omadussõnade kokku- ja lahkukirjutamine (ne- ja line-liitelised omadussõnad).</p>	<ul style="list-style-type: none"> tunneb eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliikide tüüpjuhte ja lihtvormide kasutust, järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhiregleid; moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sh koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid; leiab ja kontrollib „eesti õigekeelsus-sõnaraamatust“ sõna tähendust ja õigekirja; tunneb ära õpitud tekstiliigi; rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsides ja hinnates.

<p>Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine. Põhi- ja järgarvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Kuupäeva kirjutamise võimalusi. Arvsõnade käänamine. Põhi- ja järgarvsõnade kirjutamine sõnade ja numbritega, nende lugemine. Arvsõnade kasutamine tekstis. Asesõnade käänamine ja kasutamine.</p> <p>Sõnaraamatute kasutamine käandsõna põhivormide kontrollimiseks.</p> <p>5) <i>Lauseõpetus</i></p> <p>Liitlause. Lihtlause sidumine liitlauseks. Sidesõnaga ja sidesõnata liitlause. Kahe järjestikuse osalausega liitlause kirjavahemärgistamine. Otsekõne ja saatelause. Saatelause otsekõne ees, keskel ja järel. Otsekõne kirjavahemärgid. Otsekõne kasutamise võimalusi. Üte ja selle kirjavahemärgid.</p> <p>6) <i>Muud õigekirja teemad</i></p> <p>Algustäheõigekiri: ajaloosündmused; ametinimetused ja üldnimetused; perioodikaväljaanded; teoste pealkirjad.</p> <p>Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri, lühendite lugemine.</p>	
--	--

IV ÕPITULEMUSED

1. Suuline ja kirjalik suhtlus

- 2) valib juhendamise toel suhtluskanali; peab sobivalt telefonivestlusi ning kirja- ja meilivahetust;
- 3) leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi;
- 4) esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi ning annab hinnanguid;
- 5) võtab loetut ja kuuldut lühidalt kokku nii suulises kui ka kirjalikus vormis.

2. Teksti vastuvõtt

- 1) tunneb õpitud tekstiliike (tarbe-, teabe- ja meediatekste) ning nende kasutamise võimalusi;
- 2) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste;
- 3) võrdleb tekste omavahel, esitab küsimusi ja arvamusi ning teeb lühikokkuvõtteid;

- 4) kasutab töös tekstidega õpitud keele- ja tekstimõisteid.

3. Tekstiloome

- 1) leiab juhendamise toel tekstiloomeks vajalikku kirjalikku või suusõnalist teavet raamatukogust ning internetist;
- 2) tunneb esinemise ettevalmistuse põhietappe;
- 3) tunneb kirjutamise põhietappe;
- 4) jutustab, kirjeldab ning arutleb suuliselt ja kirjalikult, vormistab kirjalikud tekstid korrektselt;
- 5) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne);
- 6) kirjutab eesmärgipäraselt loovtöid ja kirju (ka e-kirju ja sõnumeid), oskab leida ning täita lihtsamaid planke ja vorme;
- 7) avaldab viisakalt ning olukohaselt oma arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suulises kui ka kirjalikus vormis;
- 8) kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid tekste luues ning seostades.

4. Õigekeelsus ja keelehoole

- 1) tunneb eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliikide tüüpjuhte ja lihtvormide kasutust ning järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid;
- 2) moodustab ning kirjavahemärgistab lihtlauseid, sh koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid;
- 3) kontrollib õigekeelsussõnaraamatust sõna tähendust ja õigekirja;
- 4) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ning tekste analüüsid ja hinnates.

V LÕIMING

Eesti keel on lõimunud kõigi õppeainetega, sest

õpilane:

- 3) kasutab teadmiste, oskuste, tunnete ja mõtete väljendamisel teabe- ja tarbetekstide, ilukirjanduse, piltide ja graafikute kuuldu ja loetu lugemiseks, analüüsimiseks, kogutud teabe üldistamiseks, reflekteerimiseks ja kirjutamiseks õigekeelsuse osaoskusi.
- 4) arendab keelelise suhtlemise kaudu mõtlemise, suhtlemisoskuse ja enesetunnetuse oskusi ja vilumusi.

VI LÄBIVAD TEEMAD

- 7) **keskkond ja jätkusuutlik areng** – õpilase kujunemine ja arendamine isiksuseks, ta
- on sotsiaalselt aktiivne: on avatud suhtleja, sõbralik, abivalmis ja lugupidav
 - hoiab ja kaitseb vastutustundlikult ja keskkonnateadlikult keskkonda, lähedasi inimesi, väärtustab oma elu- ja õpikeskkonda, suhtub säästlikult olemasolevatesse ressursidesse
 - väärtustab jätkusuutlikkust - teadvustab, et see, mida täna teeb, on suurepäraseks platvormiks tulevastele mõisakooli õpilastele ja tervele kogukonnale
 - leiab lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele: toetab oma tegevusega säästvalt ja otstarbekalt mõisakooli ja kogukonna arengut
 - tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas: oskab kasutada IT lahendusi oma tegevustest lähtuvalt otstarbekalt ja kasulikult oma tegevuse huvides
- Tegevused:*

- 8) **kultuuriline identiteet** – õpilane kujuneb ja kasvab isiksuseks, kes
- kujuneb kultuuriteadlikuks inimeseks: väärtustab Eesti mõisa lugu, tunneb mõisatraditsioone ning oskab neid lõimida tänapäeva eluga (käitumine, toidud, muusika jne), mõistab mõisa kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana,
 - mõistab mõisa kultuuride muutumist ajaloo vältel, selle sobitamist tänapäeva
 - teab kultuuride mitmekesisusest, hindab erinevate rahvaste pärimuskultuuri (mõis ja talurahvas), oskab giidina oma mõisat tutvustada
 - on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis
- Tegevused:*
- ✓ klassikalise muusika kuulamine ja loovtõlgendamine
 - ✓ eesti rahva naljandid, teiste rahvaste anekdoodid

4) **väärtused ja kõlblus** – õpilase kujuneb ja kasvab isiksuseks, kes

- tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid ning läbi mõisakasvatuse kujundab oma käitumispõhimõtted
 - ✓ peab lugu kaaslasest, aktsepteerib tema arvamusi, annab viisakalt tagasisidet
 - ✓ .
- järgib ja peab kinni üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid koolis ja väljaspool kooli, hindab ja täidab kooli kodukorra kokkuleppeid,
- ei jää ükskõikseks väärtuste ja kõlbluspõhimõtete eiramise puhul ja vajadusel sekkub oma võimaluste piires situatsioonidesse
 - ✓ suunab dialoogi teemaga sõpruse ja sallivuse väärtustamisest

- ✓ omab suhtlemis- ja enesekontrollioskust, probleemülesande kaudu kujuneb empaatiavõime
- ✓ rühmatöös sallivuse, kompromissidele valmisoleku kasvatamine.
- Toetub oma tegevuses kultuurilistele traditsioonidele (talgud, teemapäevad jm) ja arengusuundadele, aidates kaasa kogukonna traditsioonide hoidmisele ja kujundamisele.

Tegevused: